

TIL O'RGANISHDA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING O'RNI

Turg'unboyeva Arofatxon Otabek qizi

O'zbekiston Davlat Jahon tillari Universitetining xorijiy til va adabiyot

1-fakultetining 2-kurs talabasi

E-mail: arofatxon2006@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqola chet tilini o'rganishda interaktiv texnologiyalarning rolini va samaradorligini tahlil qiladi. Interaktiv vositalar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi, bilimlarni amaliyotda qo'llash imkonini yaratadi va darslarni individual ehtiyojlarga moslashtirishga yordam beradi. Maqolada turli onlayn platformalar, sun'iy intellekt vositalari va interaktiv metodlarning til o'rganish jarayonidagi afzalliklari ilmiy manbalar asosida yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *Interaktiv texnologiyalar, chet tilini o'rganish, onlayn platformalar, sun'iy intellekt, ta'lim samaradorligi, talaba motivatsiyasi.*

So'nggi yillarda ta'lim jarayonlari texnologiyalar yordamida tubdan o'zgarib bormoqda. Ayniqsa, chet tilini o'qitishda interaktiv metodlar o'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantiradi va kommunikativ kompetensiyani rivojlantiradi. Bahodir (2021) ta'kidlashicha, interaktiv metodlar dars samaradorligini oshirib, o'quvchilarning bilimlarni mustaqil egallashiga xizmat qiladi.

Interaktiv texnologiyalar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotni jonlantiradi hamda ta'lim jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. Virtual platformalar va onlayn dasturlar orqali o'quvchilar mashqlarni o'z sur'atida bajarishi mumkin. Karimov (2020) virtual platformalar yordamida talabalarning mustaqil ishlash ko'nikmalari va mas'uliyati rivojlanishini qayd etadi.

Chet tilini o'qitishda keng qo'llaniladigan interaktiv vositalar orasida Zoom, Google Meet va Microsoft Teams kabi platformalar mavjud bo'lib, ular masofaviy ta'limni samarali tashkil etish imkonini beradi. Shuningdek, Kahoot! Va Quizizz kabi o'yin shaklidagi platformalar bilimlarni qiziqarli tarzda mustahkamlashga xizmat qiladi. Sodiqova (2020) interaktiv platformalar dars jarayonini talaba markazli shaklga keltirib, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishini ta'kidlaydi.

So'nggi yillarda sun'iy intellektga asoslangan vositalar ham til o'qitishda muhim o'rin egallamoqda. Masalan, ChatGPT yozma va og'zaki nutqni rivojlantirishda yordam beradi. Yo'ldoshev (2019) sun'iy intellekt asosidagi tizimlar formatif baholashni kuchaytirishi va tezkor fikr-mulohaza berish imkonini yaratishini qayd etadi.

Amaliy kuzatuvlar davomida IELTS imtihoniga tayyorlanish jarayonida sun'iy intellekt vositasidan writing va speaking bo'limlarida foydalanildi. Writing topshiriqlari AI platformasi orqali tekshirtirilib, tahririy tavsiyalar olindi. Natijada yozma ishlarning strukturaviy aniqligi, leksik boyligi va grammatik to'g'riligi yaxshilangani kuzatildi.

Baholash mezonlariga ko‘ra writing ko‘rsatkichi 5 banddan 6.5 bandgacha oshgani qayd etildi.

Speaking bo‘limida muntazam mock-suhbatlar tashkil etildi. Javob berish jarayonida ravonlik, izchillik va fikrni kengaytirish ko‘nikmalarida ijobiy o‘sinh kuzatildi. Raxmonov (2022) onlayn vositalar orqali til o‘rganishda talaba motivatsiyasi va o‘zlashtirish darajasi oshishini ilmiy asoslab bergan bo‘lib, amaliy natijalar ham ushbu fikrni tasdiqlaydi.

Xulosa qilib aytganda, interaktiv texnologiyalar va sun‘iy intellekt vositalaridan tizimli foydalanish til o‘rganish jarayonini individuallashtiradi, tezkor feedback olish imkonini yaratadi hamda o‘quv samaradorligini oshiradi. Shu bois zamonaviy ta‘lim jarayonida interaktiv texnologiyalar ajralmas vosita sifatida namoyon bo‘lmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Bahodir, A. (2021). Chet tilini o‘qitishda interaktiv metodlarning samaradorligi. Tashkent: Oliy ta‘lim jurnali.
2. Karimov, M. (2020). Virtual platformalar va til o‘rganish jarayoni. Tashkent: Pedagogik texnologiyalar ilmiy jurnali.
3. Yo‘ldoshev, D. (2019). Sun‘iy intellekt va interaktiv vositalar yordamida ta‘limni rivojlantirish. Tashkent: Ta‘lim nazariyasi va amaliyoti.
4. Sodiqova, S. (2020). Chet tili o‘qitishda interaktiv texnologiyalarni qo‘llash. Tashkent: Zamonaviy ta‘lim metodikalari.
5. Raxmonov, E. (2022). Onlayn vositalar orqali til o‘rganish va talaba motivatsiyasi. Tashkent: Pedagogik innovatsiyalar jurnali.
6. <https://spaceknowlodge.com/index.php/CO/article/download/418/359/720>